انقلاب اسلامی؛ میراث رهبر شهید

غلامعلی حدادعادل
رئیس پیشین مجلس شورای اسلامی

با توجه به عشق و علاقه عمیقی که مردم ایران به رهبر شهید دارند، در مراسم تشییع ایشان شاهد خلق شکوهی خواهیم بود که نقشی ماندگار برای آیندگان به یادگار می‌گذارد. این رویداد به آیندگان نشان خواهد داد که وقتی شخصیتی چنین صادق، حقیقت‌جو و خدمتگزارِ واقعی مردم باشد، ملت چگونه او را عاشقانه دوست می‌دارند. به باور من، میراث اصلی ایشان «انقلاب اسلامی» است. ایشان همواره بر این نکته تأکید داشتند که باید مراقب حفظ و تثبیت انقلاب اسلامی باشیم؛ این مهم‌ترین وصیت و میراث ایشان است.

خلق مفاهیم و افق‌گشایی

عبدالحسین خسروپناه
دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

تمدن نوین اسلامی، اقتصاد مقاومتی، جهاد تبیین، کرسی‌های آزاداندیشی، نهضت تولید علم، تهاجم فرهنگی و ده‌ها مفهوم دیگر، نخست در اندیشه ایشان صورت‌بندی شد و سپس در سیاست‌گذاری‌ها و میدان عمل امتداد یافت. رهبر شهید از طریق خلق مفاهیم، افق می‌ساختند. واژه‌ها برای ایشان صرفاً ابزار بیان نبودند؛ هر واژه حامل یک نظریه و آغازگر یک مسیر جدید بود. معمولاً چند سال جلوتر از زمان خود سخن می‌گفتند.

معیارگذاری برای سیاست و اجتماع

مرتضی جوادی آملی
رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اسراء

ایشان همواره معیارهایی برای حضور در عرصه سیاست و اجتماع داشتند. یکی از این معیارها، شناخت درست دشمن و پرهیز از نزدیک شدن به جریان‌هایی بود که دشمنی را به‌عنوان یک اصل در رفتار خود قرار داده‌اند؛ مانند نظام استکباری و نظام صهیونیستی. این نگاه بر این باور استوار بود که تعامل با قدرت‌هایی که ذاتاً ظلم و تعدی را به‌عنوان یک مؤلفه اساسی در رفتار خود دنبال می‌کنند، نمی‌تواند معنای واقعی دوستی داشته باشد.

احیاگر خودباوری ملی

محمود واعظی
رئیس دفتر رئیس جمهور در دولت دوازدهم

میراث رهبر شهید دارای ابعاد متنوع و ارزشمندی است. اما شاید برجسته‌ترین وجه آن را نهادینه‌سازی «خودباوری ملی» و تثبیت فرهنگ ایستادگی و مقاومت در برابر سلطه و زیاده‌خواهی دانست؛ فرهنگی که به‌تدریج در لایه‌های مختلف جامعه از مردم تا سطوح مدیریتی ریشه دوانده و به یک هویت پایدار بدل شده است.

حل مساله مشروعیت و مقبولیت

صادق واعظ‌زاده
رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

رهبر شهید مساله‌های مقبولیت و مشروعیت نظام را با طرح دیدگاه جدیدی حل کردند. ایشان می‌فرمایند نظام اسلامی باید متکی و مبتنی بر آرا مردم باشد، یعنی اسلامیت نظام منوط به این است که مقبولیت داشته باشد. بنابراین اصلاً بحث اینکه یک نظامی اسلامیت داشته باشد اما مقبولیت نداشته باشد، منتفی است.

محبت ایشان شامل همه می‌شد

محمدجواد حجتی کرمانی
مشاور رهبر شهید در دوران ریاست جمهوری

آقای خامنه‌ای اخلاقا و از نظر تیپ شخصیتی، آدم بسیار گرم و مهربان و پر جوش و خروشی بود. یعنی ممکن نبود کسی نشناخته، با آقای خامنه ای مواجه شود و نگاه آقای خامنه ای او را جذب نکند. یک آدم جذابی بود؛ هم نگاه کردنش، هم رفتارش و برخوردش با افراد، در همین زمان های اخیر، آقای خامنه ای یک مرتبه با خانه ما تماس گرفتند و با من به صورت تلفنی صحبت کردند. در این تماس تلفنی از احوال همه پرسیدند.

بزرگ‌ترین تشییع در تاریخ اسلام

سیدمحمدصادق خرازی
سفیر پیشین ایران در فرانسه

به یاد رهبر شهید انقلاب اسلامی رویدادی بی‌سابقه و جلوه‌ای از اقتدار ملی و نماد انسجام و وحدت مردم ایران خواهد بود. برداشت من این است که بزرگ‌ترین تشییع پیکر در تاریخ اسلام و تشیع برگزار خواهد شد؛ حتی معتقدم در تاریخ بشر نیز چنین مراسم تشییعی سابقه نخواهد داشت. خواهید دید که از سراسر ایران و کشورهای آسیایی، مردم برای بدرقه امام شهیدمان حضور خواهند یافت و مراسمی رقم خواهد خورد که جهان تاکنون نظیر آن را به خود ندیده است.

تصویر متفاوت از نسبت جامعه با رهبری

محمدحسین صفارهرندی
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

حضور گسترده و متنوع مردم در مراسم وداع و تشییع پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب اسلامی را نباید صرفاً در چارچوب یک آیین سوگواری تحلیل کرد. این رخداد ظرفیت بالایی برای بازتولید سرمایه اجتماعی و تقویت همبستگی ملی دارد. به‌ویژه در شرایطی که کشور همچنان با تهدیدها و فشارهای خارجی مواجه است، چنین حضوری می‌تواند تصویری متفاوت از نسبت جامعه با رهبری و نظام سیاسی به افکار عمومی داخلی و بین‌المللی ارائه دهد.

مردم

کشور متعلق به ملت ایران است؛ آینده هم متعلق به این ملت است؛ امروز و فردا را هم ملت ایران ساخته‌اند و می‌سازند. (۱۳۸۴/۰۱/۰۱)

ایران و اسلام

پرچم اسلام در ایران به اهتزاز درآمده و دنیای اسلام و دل صدها میلیون انسان را به خود جذب کرده است.
این پرچم را از دست ندهید؛ مستحکم نگهدارید. (۱۳۸۲/۰۶/۲۹)

وحدت ملی

دشمن دو نقطه‌ی اساسی را هدف گرفته: یکی وحدت ملّی، یکی امنیّت ملّی. وحدت مهم است؛ نگذارید وحدت را به هم بزنند. وحدت یعنی چه؟ یعنی در مسائل اساسی کشور، آنجایی که پای منافع ملّت در میان است، اختلافات مذهبی، اختلافات سیاسی، اختلافات گروهی، اختلافات قومی باید به کنار گذاشته بشود، همه باید در کنار هم باشند؛ اقوام مختلف در کنار هم، مذاهب مختلف در کنار هم؛ آنجایی که یک جهت‌گیری مشخّصی هست، این وحدت مهم است. و امنیّت؛ آن کسانی که امنیّت ملّی را تهدید میکنند دشمن ملّتند، برای دشمن کار میکنند؛ چه خودشان بفهمند، چه نفهمند.
گاهی کاری میکنند، نمیفهمند چه کار میکنند!
پس بنابراین، این دو نقطه مهم است. دشمن این دو نقطه را، یعنی وحدت را و امنیّت را، آماج حمله‌ی خودش قرار داده که باید در مقابلش ایستاد. (۱۴۰۲/۰۶/۰۲)

استقلال

استقلال سیاسی، اقتصادی، فرهنگی؛... یکی از آرمانها است [برای] یک ملّت؛ که اگر چنانچه این وجود داشت -یعنی استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی که هرکدام یک فصل طولانی‌ای دارد- آن ملّت مجبور نمیشود که زورگویی و تحمیل را از زورگویان و زیاده‌خواهان عالم تحمّل کند. یکی از آرزوها استقلال است. (۱۳۹۷/۰۳/۰۷)

کرامت انسان

نظام اسلامی معتقد به کرامت انسان است؛ انسان بماهو انسان، نه انسان فلان منطقه، انسان فلان نژاد، انسان فلان رنگ. وَلَقَد کَرَّمنا بَنی آدَم؛ (۱) ما بنی آدم را تکریم کردیم؛ این قرآن است؛ سیاهِ منطقه‌ی سیاه‌پوست هم «بَنی آدَم» است؛ هیچ فرقی ندارد. این منطق تبعیضی که غربی‌ها این منطق را به شکل فضاحت‌باری گسترش دادند و عمل کردند و تا امروز هم دارند ادامه میدهند، صد درصد ضدّ قرآن و ضدّ اسلام است؛ نظام اسلامی با این مخالف است. (۱۴۰۲/۰۵/۲۶)

پیشرفت

در مورد اقتصاد، اعتقاد ما این است که پیشرفت اقتصاد کشور، باید همراه با عدالت باشد؛ ما اقتصاد منهای عدالت را قبول نداریم؛ یعنی انقلاب قبول ندارد؛ نظام جمهوری اسلامی قبول ندارد. باید مراقبت بکنید که فاصله‌ی طبقاتی پیش نیاید؛ فقرا پامال نشوند؛ اینها جزو مسائل اساسی در برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی ما است که بعد به اقتصاد مقاومتی اشاره خواهم کرد؛ همین مسئله‌ی عدالت و تأمین حدّاقل‌ها در سیاستهای اقتصاد مقاومتی دیده شده. (۱۳۹۴/۰۶/۰۴)

منافع ملی

حرف اصلی ما در مورد بحث تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری شد این؛ منافع ملّی، ملاک صحّت تصمیم‌گیری‌ها است و منفعت ملّی آن چیزی است که با هویّت ملّت ایران هیچ‌گونه معارضه‌ای نداشته باشد و از آن برکنار هم نباشد؛ یعنی برخاسته‌ی از این هویّت باشد؛ این میشود منفعت ملّت ایران. این را مسئولین کشور، دولت محترم، قوّه‌ی قضائیّه، قوّه‌ی مقنّنه، این کسانی که تصمیم‌های کلان را برای کشور میگیرند، باید همواره در نظر داشته باشند؛ هر چیزی که شائبه‌ی ضدّیّت با اسلام یا بیگانگی از اسلام، ضدّیّت با انقلاب یا بیگانگی از انقلاب، ضدّیّت با ریشه‌ی تاریخی ملّت ایران یا بیگانه‌ی از آن، یا هر چیزی ازاین‌قبیل [داشته] باشد، جزو منافع ملّی نیست و مورد تصمیم نمیتواند قرار بگیرد. (۱۳۹۶/۰۳/۲۲)

ملیت

ملیّت یک هویّت جمعی است که با برخورداری از پیشرفت و موفقیّت استفاده کند. (۱۳۸۰/۰۸/۱۲)

مقاومت ملی

هرجا ملّتها حرکت کنند، ایستادگی کنند، صبر و مقاومت نشان بدهند، پیروزی قطعی است؛ همه جا همین جور است. اشکال کار مبارزاتی که به شکست می انجامد، این است که یا ملّتها طاقت ندارند و ایستادگی نمیکنند، یا رهبرانی که بتوانند اینها را درست اداره کنند ندارند. ما در زمان این سالهای اخیر دیدیم جاهایی را که ملّتها حرکت کردند، عزم و اراده‌ی خودشان را نشان دادند، به نتایجی هم رسیدند؛ [امّا] رهبرانی که بتوانند اینها را درست اداره کنند، هدف را درست تشخیص بدهند، راه را در مقابل مردم درست ترسیم کنند، وجود نداشتند، [لذا] شکست خوردند؛ این را در همین سالهای اخیر همه‌ی شماها دیدید؛ من نمیخواهم اسم از کشوری و جایی بیاورم. (۱۳۹۴/۰۸/۱۵۲)

زنان

اگر کشور بتواند جامعه زنان را با تکیه بر تعلیمات اسلامی، با همان معارفی که اسلام خواسته است، آشنا کند، من تردیدی ندارم که پیشرفت و ترقّی و تعالی کشور مضاعف و چند برابر خواهد شد. در هر میدانی که بانوان مسؤولانه وارد شوند، پیشرفت در آن میدان چند برابر خواهد شد. در حضور خانمها در میدانهای مختلف این است که وقتی زن خانواده وارد میدان میشود، یعنی همسر و فرزندان او هم وارد میدان میشود، یعنی معنا نیست، اما حضور مرد به این معناست. حضور مرد به این میدانی که زن وارد شود -زنی که خانم و کدبانوی یک خانه است- در حقیقت همه آن خانه را در آن میدان وارد میکند. حضور زنان در بخشهای مختلف بسیار مهمّ است. (۱۳۷۶/۰۷/۳۰)

۱۳۱۸ فروردین — تولد

۲۹ فروردین ۱۳۱۸ در مشهد.

۱۳۴۱ اردیبهشت — آغاز مبارزات انقلابی

سال ۱۳۴۱ پس از همه‌پرسی لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی، آیت‌الله خامنه‌ای و برادرش سید محمد، مأمور رساندن گزارش آیت‌الله محمدهادی میلانی درباره واکنش مردم مشهد به این همه‌پرسی به امام خمینی (ره) شدند.

۱۳۴۲ اردیبهشت — اولین ماموریت از سوی رهبر نهضت

در آستانه محرم سال ۱۳۴۲ امام خمینی (ره) آیت‌الله خامنه‌ای را مأمور کرد پیام‌هایی را به آیت‌الله میلانی و علما، روحانیون و هیأت‌های مذهبی خراسان انتقال دهد.

۱۳۴۲ خرداد — اولین بازداشت

به دنبال سخنرانی‌های افشاگرانه آیت‌الله خامنه‌ای درباره جنایت مدرسه فیضیه و سلطه اسرائیل بر جوامع اسلامی در ایام محرم در شهر بیرجند، ۱۲ خرداد ۱۳۴۲ دستگیر و در مشهد زندانی شد.

۱۳۴۳ بهمن — اعتراض به تبعید امام(ره)

۲۹ بهمن ۱۳۴۳ در زمره روحانیونی بود که با نگارش نامه‌ای به دولت وقت، نسبت به اوضاع نابسامان کشور و تبعید امام خمینی (ره) اعتراض کرد.

۱۳۴۹ بهار — تدوین جهان‌بینی نهضت

بهار ۱۳۴۹ سلسله جلسات آیت‌الله خامنه‌ای با آیت‌الله مطهری، طالقانی و دیگر روحانیون و روشنفکران انقلابی، به تدوین جهان‌بینی و ایدئولوژی اسلامی انجامید.

۱۳۵۶ آذر — تبعید به ایرانشهر

به دنبال فعالیت‌های تبلیغی-انقلابی پس از درگذشت آیت‌الله سید مصطفی خمینی، ۲۳ آذر ۱۳۵۶ مأموران ساواک به منزل او یورش برده و او را به ایرانشهر تبعید کردند.

۱۳۵۷ مرداد — تبعید به جیرفت

سال ۱۳۵۷ با اوج‌گیری انقلاب، طلاب مشهد به ادامه تبعید آیت‌الله خامنه‌ای اعتراض و خواستار بازگشت وی به مشهد شدند که به دخالت مأموران انتظامی انجامید. این امر به علاوه محبوبیت او در ایرانشهر، باعث شد مقامات امنیتی محل تبعید وی را به جیرفت تغییر دهند.

۱۳۵۷ دی — عضویت در شورای انقلاب

۲۲ دی ماه ۱۳۵۷ با فرمان امام خمینی (ره) به عضویت شورای انقلاب درآمد.

۱۳۵۷ بهمن — استقبال از امام(ره)

پس از عضویت در شورای انقلاب، راهی تهران شد و با حضور در مدرسه رفاه، مسئولیت تبلیغات ستاد استقبال از امام خمینی (ره) را برعهده گرفت.

۱۳۵۸ دی — امام جمعه موقت تهران

۲۴ دی ۱۳۵۸ از سوی امام خمینی (ره) به امامت جمعه تهران منصوب شد. آیت‌الله خامنه‌ای نخستین نماز جمعه خود در تهران را در ۲۸ دی ۱۳۵۸ امامت کرد.

۱۳۵۸ اسفند — نمایندگی مجلس اول

اسفند ۱۳۵۸ آیت‌الله خامنه‌ای در انتخابات نخستین دوره مجلس شورای اسلامی، از حوزه انتخابیه تهران وارد مجلس و رئیس کمیسیون امور دفاعی شد.

۱۳۵۹ اردیبهشت — عضویت در شورای عالی دفاع

۲۰ اردیبهشت ۱۳۵۹ به فرمان امام خمینی (ره) نماینده رهبر انقلاب در شورای عالی دفاع شد.

۱۳۵۹ دی — اولین حضور در جبهه

۵ مهر ۱۳۵۹ پس از اجازه امام خمینی (ره) در کسوت یک نظامی در جبهه‌های جنگ حضور یافت.

۱۳۵۹ آبان — شکست حصرآبادان

آیت‌الله خامنه‌ای در جبهه جنوب حضور یافت و در عقب‌راندن نیروهای متجاوز عراق از منطقه‌ی عمومی اهواز و همچنین عملیات شکست حصر سوسنگرد در ۳۶ آبان ۱۳۵۹، نقش محوری ایفا کرد.

۱۳۶۰ تیر — ترور نافرجام

۶ تیر ۱۳۶۰ در حال سخنرانی پس از نماز ظهر در مسجد ابوذر تهران، در اثر انفجار بمبی که در ضبط صوت کار گذاشته شده بود به شدت زخمی شد.

۱۳۶۰ هجدهم — دبیرکلی حزب جمهوری اسلامی

پس از شهادت آیت‌الله بهشتی و دکتر باهنر، آیت‌الله خامنه‌ای در شهریور ۱۳۶۰ از سوی شورای مرکزی حزب جمهوری اسلامی به عنوان سومین دبیرکل انتخاب شد.

۱۳۶۰ دی — اولین دوره ریاست جمهوری

۱۰ مهر ۱۳۶۰ در انتخابات ریاست جمهوری، با کسب اکثریت مطلق آراء (۹۵/۱۱ درصد) به عنوان رئیس جمهوری انتخاب شد و ۲۱ مهرماه به عنوان سومین رئیس جمهور اسلامی ایران سوگند یاد کرد.

۱۳۶۴ مرداد — دومین دوره ریاست جمهوری

پس از تکلیف شرعی امام خمینی (ره) به آیت‌الله خامنه‌ای برای نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری، او برای بار دوم نامزد این سمت شد که در ۲۸ مرداد ۱۳۶۴ با اخذ اکثریت مطلق آراء، به عنوان چهارمین رئیس جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد.

۱۳۶۴ بهمن — اولین رئیس مجمع تشخیص

پس از موافقت با تشکیل مصلحت تشخیص مصلحت در سال ۱۳۶۶، آیت‌الله خامنه‌ای در جایگاه اولین رئیس مجمع تشخیص قرار گرفتند.

۱۳۶۸ اردیبهشت — ماموریت تشکیل شورای بازنگری

امام خمینی (ره) ۴ اردیبهشت ۱۳۶۸ در حکمی خطاب به آیت‌الله خامنه‌ای خواستار تشکیل شورای بازنگری قانون اساسی شد.

۱۳۶۸ خرداد — آغاز رهبری

مجلس خبرگان رهبری در ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ آیت‌الله خامنه‌ای را به عنوان رهبر جمهوری اسلامی ایران انتخاب کرد.